

INTERVJU: SULJO MUSTAFIĆ, DIREKTOR ZAVODA ZA**SMANJUJE SE BROJ NEZAP
MLADIMA, A POVEĆAVA K**

“Došlo je do značajnih pomjeranja na tržištu rada. Smanjeno je učešće mladih do 25 godina, u ukupnoj nezaposlenosti, povećano je učešće starijih od 50 godina. Blizu 60 odsto nezaposlenih u Crnoj Gori su žene. Naši programi i mjere aktivne politike zapošljavanja korespondiraju sa ovakvim kretanjima”, kaže u intervjuu Dnevnim novinama Suljo Mustafić, direktor Zavoda za zapošljavanje.

Mustafić, koji je na čelu Zavoda od maja prošle godine najavljuje nove programe osposobljavanja, među kojima su i programi namijenjeni ženama, bivšim korisnicama novčanih naknada i obuke za deficitarna zanimanja.

Direktor ZZZCG ističe da ove godine imaju veći bužet i da će mjerama aktivne politike zapošljavanja obuhvatiti između 3.500 i 4.000 nezaposlenih sa njihove evidencije.

DN: Vlada Crne Gore je otvaranje novih radnih mjesta i povećanje broja zaposlenih postavila kao prvi cilj u ovoj godini. Šta to konkretno znači za Zavod za zapo-

šljavanje, odnosno koje aktivnosti se od Vas i Zavoda očekuju?

MUSTAFIĆ: Prioritet Vlade poklapa se i sa prioritetom nacionalne službe zapošljavanja. Iako Zavod za zapošljavanje, po definiciji, ne zapošljava, već posreduje pri zapošljavanju, u ovoj godini planiramo brojne aktivnosti od kojih očekujemo stvaranje pretpostavki za veću aktivaciju i brojnije zapošljavanje domaće radne snage.

Došlo je do značajnih pomjeranja na tržištu rada. Smanjeno je učešće mladih do 25 godina, u ukupnoj nezaposlenosti, povećano učešće starijih od 50 godina. Blizu 60 odsto nezaposlenih u Crnoj Gori su žene. Naši programi i mjere aktivne politike zapošljavanja korespondiraju sa ovakvim kretanjima.

Nastavljaćemo saradnju sa Investiciono razvojnim fondom. Kao što je poznato, dvije insti-

Zavod neće narušiti izborni ambijent

DN: Godina u koju smo zakoračili je izborna godina, i sigurno da će Zavod biti predmet interesovanja i političkih subjekata, nvo sektora i medija. Sa kakvim se izazovima sve može sresti ZZZCG tokom predstojećih mjeseci upravo gledano kroz prizmu predstojećih izbora?

MUSTAFIĆ: U vrijeme minu-

lih izbornih kampanja Zavod je bio u žiži interesovanja političkih partija, nevladinih organizacija i medija, u najvećoj mjeri, zbog pogrešne percepcije javnosti da Zavod zapošljava. Moram ponoviti, Zavod ne zapošljava, već posreduje pri zapošljavanju.

Djelatnost ćemo obavljati po zakonu i procedurama koje se na nas odnose, uključujući i Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

Sve naše aktivnosti, dodjela grantova, kredita za samozapošljavanje, realizacija javnih radova i ostalih programa, biće usmjerene u tom pravcu, kako u narednom periodu ne bi bilo nekih nepravilnosti, kojima bi mogli narušiti izborni ambijent u Crnoj Gori.

tućije, kroz nefinansijsku i finansijsku podršku podstiču razvoj preduzetništva i otvaranje novih radnih mjesta. I ove godine u fokusu će biti mladi, žene, visokobrazovani, dugotrajno nezaposleni, tehnološki viškovi. Edukativne seminare održaćemo u još 14 opština.

Ne može se, međutim, očekivati da Zavod, kao državna institucija, sama smanjuje nezaposlenost, kada to zavisi od ekonomskog ambijenta, uslova biznisa i stranih investicija.

Posljednja dva mjeseca poseban akcenat stavili smo na edukaciju zaposlenih u Zavodu, u cilju što

“ U decembru je prestala da se vodi evidencija o 1.360 nezaposlenih zbog neispunjavanja njihove zakonske obaveze redovnog i ličnog javljanja Zavodu. Najveći dio njih bio je na evidenciji samo zbog ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu

”

Mustafić

A ZAPOŠLJAVANJE CRNE GORE POSLENIH MEĐU KOD STARIJIH

kvalitetnije primjene zakona, pravilnika, procedura. Pokušavamo, u okviru mogućnosti, podmladiti kadar. Od svojih zaposlenih zahtijevam odgovornost u poslu i brz, efikasan i kvalitetan servis građanima, kako u centralnoj regiji, tako i na sjeveru i jugu zemlje.

DN: Na konferenciji za medije na kraju prošle godine izjavili ste da su stvarne pretpostavke za sređivanje evidencije ZZZCG, nakon izmještanja zdravstvenog osiguranja iz Zavoda u Fond zdravstva...

MUSTAFIĆ: Nadamo se da je iza nas period kada su se biroima rada javljali brojni građani, i oni koji traže posao i oni koji to ne žele, ali su boravkom na našoj evidenciji mogli ostvarivati neko pravo. Sređivanje evidencije je naša zakonska obaveza. Upravo zdravstveno osiguranje mnogima je bio povod i motiv prijavljivanja Zavodu. Od aprila prošle godine primjenjuje se izmijenjeni Zakon o zdravstvenom osiguranju, po kojem se to pravo ostvaruje direktno kod Fonda zdravstva.

Koristim ovu priliku da opovrgnem priče plasirane u javnosti da Zavod briše ljude iz evidencije. Nije riječ ni o kakvom brisanju, već o prestanku vođenja evidencije o licima koja, po zakonu, ne treba da se nalaze kod nas. Recimo, u decembru je prestala da se vodi evidencija o 1.360 nezaposlenih zbog neispunjavanja njihovih zakonskih obaveza redovnog i ličnog javljanja Zavodu. Najveći dio njih bio je na evidenciji samo zbog ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu.

DN: Koliko je vremena potrebno za sređivanje evidencije? Kakve pokazatelje o broju nezaposlenih nakon toga očekujete?

MUSTAFIĆ: Sređivanje evidencije je proces koji će potrajati. Krajnji cilj je da u njoj ostanu oni koji zaista traže posao i koji će koristiti naš servis za brži i lakši ulazak na tržište rada.

DN: Rekli ste, takođe, da se trend povećanja nezaposlenosti ipak lagano usporava, uprkos podacima MONSTAT-a. Otkud neslaganje Vaših, odnosno podataka ZZZCG i zvanične statistike?

MUSTAFIĆ: Registrovana i anketna stopa utvrđuju se različitim metodologijama. Zavod sedmično izračunava registrovanu nezaposlenost, stopa predstavlja odnos broja prijavljenih nezaposlenih i aktivnog stanovništva, prema popisu stanovništva. Stopu anketne nezaposlenosti MONSTAT određuje kvartalno. Dobija se, po međunarodnim standardima, na osnovu istraživanja Ankete o radnoj snazi. Za treći kvartal prošle godine anketna stopa iznosi 14,8 odsto, dok je registrovana trenutno 21,73 odsto.

Već dvije godine podaci Zavoda pokazuju negativan trend na tržištu rada, dok MONSTAT bilježi opadaju-

će parametre anketne nezaposlenosti i stope nezaposlenosti, te rast aktivnosti stanovništva. Obje stope imaju legitimitet i koriste se u Crnoj Gori.

Uzroci ovakvih, suprotnih pokazatelja, u značajnoj mjeri, uslovljeni su primjenom nekih zakonskih rješenja, koja direktno i indirektno opterećuju tržište rada. Zavod je postao primamljivo mjesto za ostvarivanje nekog prava. Prijavljena su i lica iz sive ekonomije, koja imaju posao, ali ne i formalno-pravni status. Od jula 2015. godine, kada je registrovana nezaposlenost iznosila 32.000, na evidenciju je došlo još blizu 20.000 osoba.

DN: Poslodavci često znaju da kažu da naši mladi, posebno visokoškolci, nemaju potrebne vještine. Da li je to zaista tako? Kakvo je Vaše iskustvo kao čelnog čovjeka u Zavodu za zapošljavanje?

MUSTAFIĆ: Pokazali su se opravdanim učestali prigovori poslodavaca da visokoškolcima po završetku studija nedostaju praktična znanja i vještine. Toga su svjesni i u obrazovnom sistemu, pa se uveliko radi na izmjenama i uvođenju praktične nastave kao neodvojivog dijela obrazovnog sistema. Sticanje praktičnog znanja kod

Poslodavci našli interes u programu stručnog osposobljavanja

DN: Poslodavci su kroz program stručnog osposobljavanja ponudili mnogo više mjesta, nego što je prijavljenih visokoškolaca. Na šta ovi podaci, iz Vašeg ugla, ukazuju?

MUSTAFIĆ: Dok s jedne strane prigovaraju na stečena znanja i stručnost visokoškolaca, s dru-

ge strane poslodavci im nude i tri puta više mjesta. Ove godine na stručnom osposobljavanju nalazi se 3.055 diplomaca. Ponudeno im je oko 10.000 radnih pozicija. Očigledno je da su i poslodavci našli interes. Jedni žele da oblikuju kadar za svoje potrebe, dok je za druge dobit u besplatnoj radnoj snazi.

visokoškolaca je proces, koji treba da traje tokom čitavih studija. Problem kadra koji nema praktična znanja i potrebne vještine djelimično je prevaziđen u posljednjih nekoliko godina i to realizacijom Programa stručnog osposobljavanja crnogorskih visokoškolaca.

Ne može se očekivati da Zavod, kao državna institucija, sama smanjuje nezaposlenost, kada to zavisi od ekonomskog ambijenta, uslova biznisa i stranih investicija

Uvjeran sam da će mladi imati sve više mogućnosti da steknu znanja i vještine za samostalno obavljanje poslova u nivou obrazovanja. I kod nas u Zavodu prepoznali smo potrebu podmlađivanja kadra, pa smo, u mjeri u kojoj nam budžetska sredstva dozvoljavaju, dali mladima šansu da pokažu znanje i dokažu da imaju potencijal.

DN: Sve više mladih iz Crne Gore traži poslove u inostranstvu. Da li je Zavod u mogućnosti da se više uključi i kroz bilateralne sporazume pomogne našim građani-

ma koji su zainteresovani da se zaposle u inostranstvu bilo na sezonskim poslovima, bilo na neki duži period?

MUSTAFIĆ: Zavod za zapošljavanje detaljno analizirala i razmatra svaku ponudu koja stigne od inostranog poslodavca, privatne agencije za zapošljavanje ili javne službe za zapošljavanje iz inostranstva. Sklapanje bilateralnog sporazuma pri zapošljavanju naših građana u inostranstvu mora biti u skladu sa domaćim i međunarodnim zakonodavstvom i moraju se, u najvećoj mogućoj mjeri, eliminisati mogućnosti zloupotrebe naših građana, pri slanju na rad u druge države. Sklapanje sporazuma zavisi i od toga da li na evidenciji Zavoda ima lica koja ispunjavaju kriterijume za traženu radna mjesta, da li su određene kvalifikacije stečene kod nas međunarodno priznate i da li su potrebni dodatni sertifikati ili dozvole za obavljanje određene profesije u toj državi. Poslodavci iz drugih država ili zavodi za zapošljavanje iz inostranstva obraćaju nam se samo za radnu snagu deficitarnu na njihovom tržištu rada. Traže radnike sa iskustvom i znanjem jezika te države. Iskustvo i stručnost u obavljanju posla je neophodno bez obzira na složenost i vrstu poslova. Vesna ŠOFRANAC

Novi programi zapošljavanja za bivše korisnice naknada

DN: Koji projekti će biti u fokusu Zavoda u ovoj godini?

MUSTAFIĆ: Ustaljenim i novim programima i mjerama aktivne politike zapošljavanja planiramo obuhvatiti između 3.500 i 4.000 nezaposlenih sa naše

evidencije. Poslije duže vremena budžet Zavoda je povećan, tako da raspoložemo sa 4,6 miliona eura za programe APZ-a, pola miliona za kreditno otvaranje novih radnih mjesta i šest miliona za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invalid-

itetom, od kojih ćemo usmjeriti tri miliona za grant šeme.

Već je počela procedura za realizaciju programa javnih radova i osposobljavanja i obrazovanja odraslih, u koje će biti uključeno oko 2.000 nezaposlenih. Od novih programa izdvojio bih

one namijenjene ženama, bivšim korisnicama novčanih naknada, programe obuke za deficitarna zanimanja. Krajnji cilj svih programa i mjera je zapošljavanje. U narednom periodu, posebno od polovine aprila, očekujemo pad nezaposlenosti.

U Igalu 3.353 pacijenta, država platila dva miliona

ISSN 1800-9212
9 771 800 19 21001

Dnevne novine

PONEDJELJAK, 29. 1. 2018. BROJ 1980 GODINA VII

Izdavač: Dnevne novine d.o.o. | Prvi broj izašao 10. oktobra 2011. Podgorica | 19. decembra. br. 5 | 0,50 EUR

VELIKI USPJEH CRNOGORSKE
LJEPOTICE U MALEZIJI

Naša Kristina najljepša Evropljanka

■ 27

KONSTITUTIVNA SJEDNICA CETINJSKOG PARLAMENTA

Maja Četković predsjednica Skupštine prijestonice

■ 2-3

DRUGA STRANA ■ 2

Patološki strah od Milove kandidature

INTERVJU: SULJO MUSTAFIĆ,
DIREKTOR ZZZCG ■ 14-15

Sve manji broj nezaposlenih među mladima

MARKOVIĆ I RADULOVIĆ NA GRADILIŠTU
HOLIDAY VILLAGE MONTENEGRO ■ 6-7

Posao dobija i 400 Ulcinjana

Marija Bulatović

PRVA CRNOGORKA NA ZOI

Od Kolašina do Pjongčanga

■ 18-19

KRAJEM DECEMBRA POČELO IZVRŠENJE KAZNE VAN ZIKS-A

U KUĆNOM ZATVORU SADA 14 OSUĐENIKA, 136 "NA ČEKANJU"

■ 10-11

